

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.782/2011/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. N. G.K. (címe) pártfogó ügyvéd által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Juhász Miklós (címe) ügyvéd által képviselt alperes neve (címe) alperessel szemben - akinek a pernyertessége érdekében a dr. Rácz Mária (címe) ügyvéd által képviselt UNIQA Biztosító Zrt. (címe) a perbe beavatkozott - kártérítés megfizetése iránt indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 3.P.21.254/2011/4. számú ítélete ellen az alperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét pedig azzal hagyja helyben, hogy mellőzi a beavatkozó kötelezését 240 000 (kétszáznegyvenezer) Ft le nem rótt kereseti illeték megtérítésére, és kötelezi az alperest, hogy térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban foglalt módon és határidőn belül - 240 000 (kétszáznegyvenezer) Ft le nem rótt kereseti illetéket.

Megállapítja, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének a díját teljes egészében az alperes köteles viselni. Kötelezi az alperest, hogy térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban foglalt módon és határidőn belül - 240 000 (kétszáznegyvenezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperest a csecsemőkorától kezdve meglévő fülfájás, fülfolyás miatt folyamatosan kezelték az alperesnél, ennek során többször felmerült az idült fültőmirigy-gyulladás miatti műtét szükségessége. Az ehhez szükséges vizsgálatokat 2008. március hó 25. napján kezdték meg, ekkor egyértelműen krónikus fültőmirigy gyulladást állapítottak meg a felperesnél. A 135 perces altatási idő miatt csak a bal oldali fülműtétet végezték el, míg az ellenoldali fülműtétre 2008. április hó 3. napján került sor. A fülműtét következtében a felperesnél arcidegsérülés alakult ki, majd későbbiekben a vízszintes ívjárat sérülése miatt halláscsökkenés. A műtétet követően alkalmazott terápia nem eredményezett javulást, ezért a felperest áthelyezték a Oktatókórházba, ahol megállapították, hogy a jobb oldali archoz tartozó izom károsodása súlyos mértékű, ingerlés során motorikus válasz az izomzatban nem észlelhető, így a bénulás teljes. 2008. április hó 10. napján műtéti úton rekonstruálták az izom hiányzó szakaszát, valamint izomlebennyel lezárták a vízszintes ívjárat csontos falát.

A felperes a műtét óta kétoldali idegi hallásvesztést - a baloldalon 60 decibel, a jobb oldalon 80 decibel halláscsökkenést - szenvedett el, nála Bell-féle bénulás következett be, mindkét fülén a kezdeti teljes elutasítás után több-kevesebb rendszerességgel hallókészüléket visel. Az arcidegsérülés maradványtünetei elsősorban a szájszagi ágra vonatkozóan maradtak vissza, enyhe fokú nyugalmi aszimmetria áll fenn, ám a szemzárás a jobb oldalon is jó erővel kivitelezhető. A jobb oldalon 5-6 centiméteres műtéti heg maradt vissza.

Az elsőfokú bíróság 3.P.21.665/2009/34. számú és a Debreceni Ítéltábla részéről a Pf.I.20.258/2011/5. szám alatt helybenhagyott közbenső ítéletében megállapította az alperes kártérítési felelősségének fennállását a felperesnek a 2008. március hó 27. és 2008. április hó 9. napjai között elvégzett egészségügyi kezelések - ezen belül a 2008. március hó 27. és a 2008. április 3. napján elvégzett fülműtétek - során bekövetkezett károsodásáért.

A felperes keresetében a gyógykezelésekre való utazási költségei, a gyógyszerek és egyéb kiadások miatt általános kártérítésként 1 000 000 Ft, továbbá nem vagyoni kártérítés jogcímén 3 000 000 Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset jogalapját és összecszerűségét egyaránt vitatta, ahogy a beavatkozó is a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 4. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek gyámhatósági fenntartásos betétkönyvi elhelyezéssel vagyoni kártérítés címén 1 000 000 Ft-ot, míg nem vagyoni kárpótlásként 3 000 000 Ft-ot. Megállapította, hogy a felperes teljes egészében pernyertes lett és a pártfogó ügyvéd díját az alperes viseli, akit kötelezett 69 181 Ft állam által előlegezett költség és a beavatkozót 240 000 Ft kereseti illeték külön felhívásra történő megfizetésére.

Határozatának indokolása szerint a helytállási kötelezettség fennállása ítélt dolognak volt tekintendő a közbenső ítélet alapján.

A Ptk. 359. §-ának (1) bekezdése akkor teszi lehetővé az általános kártérítés megfizetésére kötelezést, ha a kár mértéke akárcsak részben pontosan nem számítható ki. Ebben az esetben a bíróság a károkozásért felelőst olyan összegű általános kártérítés megfizetésére kötelezheti, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas. A felperes kiskorú, az ő esetében a károkozó körülmény folytán bekövetkezett kiadásokat a szülő jogosult, illetve köteles viselni, így a bekövetkezett károsodások miatt az elmúlt évek során teljesített és a kiskorú felperes egészségügyi kezeléséhez a károsodások következményeinek a részbeni orvoslása, vagy súlyosbodásának megelőzése érdekében elvégzett vizsgálatokra való utazás, a gyógyszerek, a gyermek útiköltsége, a felnőttek útiköltsége, a gyermek egészségügyi kezelése alatt el nem végzett háztartási munkák, stb. ellenértéke mind olyan kárelemek, amelyek pontosan nem számíthatóak ki, de biztosan felmerültek, ahogy a jövőben is felmerülnek. A felperes által vagyoni kárként érvényesített összeg nem tekinthető sem eltúlzottnak, sem alaptalannak, s mivel a tényleges kár mértéke szakértői módszerrel, tanúval stb. nem állapítható meg, ezért az elsőfokú bíróság az 1 000 000 Ft vagyoni kártérítési igényt megalapozottnak minősítette, aminek megfizetésére kötelezte az alperest.

A felperesnek a további károsodás megelőzése érdekében rendszeresen részt kell vennie szakrendeléseken, nála az arcidegsérülés - még ha kismértékben is, de -maradandó fogyatékoságot eredményezett. Heg maradt vissza, hallókészülék folyamatos viselésére szorul, amely körülmények kihatnak a későbbi pályaválasztására, munkavállalási lehetőségeire. Ezek a tényezők csorbítják az önmegvalósításhoz, a képességek kiteljesedéséhez fűződő alapjogait, így a 3 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés iránti igényt - figyelemmel a testi épséghez, egészséghez fűződő jogai sérelmére is - alkalmasnak találta a nem vagyoni hátrányok kompenzálására.

A felperes kiskorúsága miatt a javára megítélt kártérítést az alperes gyámhatósági fenntartásos betétkönyvben köteles elhelyezni.

A felperes teljes egészében pernyertes lett, ezért a pártfogó ügyvédjének a díját az alperes köteles viselni a Pp. 87. §-ának (2) bekezdése alapján. Az állam által előlegezett költségeket a Pp. 78. §-ának (2) bekezdése alapján szintén az alperes köteles megfizetni, ahogy a feljegyzett kereseti illetéket a beavatkozó, amelyek összege közel azonos, ezért került sor azok megosztására.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet részbeni megváltoztatásával a vagyoni kártérítés megfizetése alóli mentesítését, valamint a nem vagyoni kártérítés összegének 500 000 Ft-ra történő leszállítását kérte. Álláspontja szerint a felperes ellátása szakszerű volt, a kialakult állapota a műtėti kockázat körébe tartozott, továbbá értékelendő a felperes önhibája is, amely körülmények csak egy jelképes összegű nem vagyoni kárpótlást indokolhatnak, mivel a károsodás nem a műtét következménye. A nem vagyoni kártérítés megítélt összegét egyébként is eltúlzottnak tartotta.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte lényegében annak helyes indokai alapján.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest 500 000 Ft nem vagyoni kártérítésben marasztaló rendelkezését. Az ítélet tábla a fellebbezést alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, és abból a per fő tárgyát tekintve helytálló következtetésre jutott.

Az alperes a marasztalását kizárólag azon az alapon sérelmezte, hogy a felperes kialakult károsodása nem a műtét következménye, ugyanis a lefolytatott szakértői bizonyításból megállapíthatóan a nyújtott ellátás szakszerű volt és a felperes állapota a műteti kockázat körébe tartozott. Hivatkozott továbbá a felperes elhanyagolt állapotában és a beavatkozás többszöri elhalasztásában manifesztálódó önhibájára is, amely körülmények miatt csak egy jelképes összegű nem vagyoni kárpótlás lehetett volna indokolt. Ez a fellebbezési érvelés egyértelműen a jogalap vitatására irányult, aminek a per jelen szakában a Pp. 229. §-ának (1) bekezdése értelmében már nem volt helye, mert a közbenső ítélettel jogerősen elbírált jogalapot a felek egymás között ismételten vitássá már nem tehetik, ahhoz anyagi jogerő fűződik, ezért az azt követő eljárásban a jog fennállásának elbírálására nem lehet visszatérni, hanem kizárólag a kártérítés összegét lehet vizsgálni (BH 1993/698., EBH 2005/1203.). A felperes önhibájára történő hivatkozás, valamint az ezen alapuló - a vagyoni kártérítést illető - kármegosztás szintén a jogalap elbírálása során bírt jelentőséggel. Azzal, hogy az alperes kártérítési felelősségének fennállása a felperest ért teljes kárért a jogerős közbenső ítéletben megállapításra került (amelynek oka jelenleg már nem bírt relevanciával), az alperes elesett annak lehetőségétől, hogy ezt követően a felperes közrehatására eredménnyel hivatkozhasson.

Az alperes a fellebbezésében a jogalap vitatása mellett a nem vagyoni kártérítés összecszerűségét is eltúlozottnak tartotta, álláspontja szerint az nem felelt meg az egységes megítélés követelményének. Az elsőfokú bíróság a feltárt konkrét tényállás alapján a jogsérelem folytán bekövetkezett és a bizonyítás eredményeként feltárt hátrányokat, következményeket a felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegének a meghatározásánál megfelelően értékelte. Az ítélezési gyakorlat szerint a nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál a károsult személy körülményeit, életkorát, a társadalomban elfoglalt helyzetét, a káreseménynek a károsult személyével való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni. A nem vagyoni kárpótlás mértéke megállapításánál tehát a jogsértés súlyát és a következmények súlyosságát kell figyelembe venni, nem hagyható figyelmen kívül az összeg meghatározásánál a hasonló következményekkel járó, korabeli káreseményekkel kapcsolatos ítélezési gyakorlat és az annak megfelelő egységes megítélés követelménye sem. Figyelemmel a felperest ért immateriális hátrányokra, nevezetesen arra, hogy ő már gyermekkorában kétoldali idegi hallásvesztést és Bell-féle bénulás szenvedett el, továbbá a visszamaradt hegére és arra, hogy az arcidegsérülése a szájzugi ágra vonatkozó maradványtünetekkel gyógyult, enyhe fokú nyugalmi aszimmetriát okozva, valamint tekintettel a hallókészülék folyamatos viselésének szükségességére, a keresetben kért s megítélt nem vagyoni kártérítés összege

szükséges ezen nem vagyoni sérelmek kompenzálására, így annak leszállítására nem látott okot az ítélet tábla.

Tévedett az elsőfokú bíróság a le nem rótt kereseti illeték és az állam által előlegezett költség viselésére vonatkozó rendelkezés tekintetében, amelynek felülbírálatára a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül lehetőséget biztosított. A Pp. 83. §-a (1) bekezdésének második fordulata szerint a beavatkozó által támogatott fél pervesztessége esetében a beavatkozót az ellenfélnek a beavatkozással felmerült többletköltségében kell elmarasztalni. A beavatkozó csak abban az esetben marasztalható a perköltségben az általa támogatott féllel egyetemlegesen, ha a perben hozott ítélet jogereje a beavatkozónak az ellenféllel szemben fennálló jogviszonyára is kiterjed. E szempontból tehát azt kellett vizsgálni, hogy van-e a felperes és a beavatkozó között olyan polgári jogi jogviszony, amelyre a döntés kiterjedt, és amely a beavatkozó egyetemleges felelősségét a perköltség megfizetését illetően megalapozta. A perbeli esetben ilyen jogviszony a felperes és a beavatkozó között nem állt fenn, ezért a beavatkozónak csak azokat a többletköltségeket kellett megfizetnie, amit a beavatkozással a felperesnek okozott. A költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése értelmében költségmentesség hiányában a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költség megfizetésére a feleket kell kötelezni abban az arányban, amelyben a perköltség viselésére is kötelesek lennének (Pp. 78-83. §, 290. § (4) bekezdése stb.). Mivel a beavatkozó a fentiek szerint a beavatkozással felmerült többletköltségen kívül a perköltségben nem volt marasztalható, ez egyben azt is jelentette, hogy a le nem rótt kereseti illeték és az állam által előlegezett költség megfizetésére sem volt kötelezhető, még olyan jogszabálysértő módon sem, ahogy azt az elsőfokú bíróság tette, amikor a közel azonos összegű illetéket és állam által előlegezett költséget az alperes és a beavatkozó között egyszerűen „megosztotta”. Sem a kereseti illeték, sem a bizonyítás állam által előlegezett költsége nem minősült a beavatkozással felmerült többletköltségnek, ezért az ítélet tábla mellőzte a beavatkozó kereseti illeték megtérítésére vonatkozó kötelezését, erre ugyanis az alperes köteles az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdése szerint irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján.

A leírtak miatt az ítélet tábla a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyta helyben, hogy a beavatkozót mentesítette a le nem rótt kereseti illeték megtérítése alól és arra az alperest kötelezte.

Az alperes a fellebbezési eljárásban is pervesztéses lett, ezért a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére őt az ítélet tábla a Pp. 87. §-ának (2) bekezdése és a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 11/A. §-ának (3) bekezdése alapján kötelezte. A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az alperes az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése szerint irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles megtéríteni.

Debrecen, 2012. február hó 9. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Riczu András sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

kiadó